

O'ZBEKISTONDA DAVLAT VA NODAVLAT MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTIDA TA'LIM SIFATINING QIYOSIY TAXLILI.

Zuparova Munira Xamidovna

"Tashkent international universite of educatiion"

Universitetda Ta'lim muassasalari boshkaruvi

Magistratura talabasin

Annotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekistonda davlat va nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim sifatining qiyosiy taxlili amalga oshirilgan. Tadqiqotda ta'lim sifatini baholash mezonlari, davlat va nodavlat tashkilotlarining o'ziga xos jihatlari, ularning afzalliklari va kamchiliklari o'rganilgan. Tadqiqot natijalari asosida maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirishga oid takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: davlat maktabgacha ta'lim tashkiloti, nodavlat maktabgacha ta'lim tashkiloti, ta'lim sifati, qiyosiy tahlil, maktabgacha ta'lim.

O'zbekistonda ta'lim tizimining boshlang'ich bosqichi sifatida maktabgacha ta'limning o'рни juda muhim hisoblanadi. Davlat va nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari orasidagi farqlar, ularning ta'lim sifati, o'quv dasturlari va pedagogik yondashuvlari o'rganishni talab etadi. Ushbu maqolada O'zbekistonda davlat va nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari orasidagi ta'lim sifatining qiyosiy tahlili o'tkaziladi.

Maktabgacha ta'lim inson hayotida muhim o'rin tutadigan birinchi ta'lim bosqichi hisoblanadi. Ushbu bosqichda bolaning psixologik, aqliy va jismoniy rivojlanishi asosan shakllanadi. O'zbekistonda maktabgacha ta'lim tizimi davlat va nodavlat tashkilotlari orqali amalga oshiriladi. Ushbu maqolada davlat va nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlaridagi ta'lim sifatining qiyosiy tahlili amalga oshiriladi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari haqida umumiy ma'lumot

Davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari

- Hukumat tomonidan moliyalashtiriladi va boshqariladi.
- O'quv dasturlari standartlashtirilgan va davlat tomonidan tasdiqlangan.
- Moliyaviy jihatdan tekinga yaqin yoki arzon narxlarda xizmat ko'rsatadi.
- Ko'pchilik oilalar uchun mo'ljallangan va qabul qilish jarayoni keng qamrovli.

Nodavlat (xususiy) maktabgacha ta'lim tashkilotlari

- Xususiy tashkilotchilar yoki korxonalar tomonidan boshqariladi.
- O'quv dasturlari xilma-xil va zamonaviy metodikalarga asoslanadi.
- Moliyaviy jihatdan qimmatroq bo'lsa-da, ko'pincha sifatli xizmatlar taklif etiladi.
- Yuqori daromadli oilalar tomonidan afzal ko'riladi.

Ta'lim sifatini qiyosiy tahlili

Aspektlar	Davlat MTTlari	Nodavlat MTTlari
Moliyalashtirish	Davlat tomonidan	Xususiy mablag'lar, grantlar
Dastur mazmuni	Standartlashtirilgan	Moslashuvchan, kreativ uslublar qo'llaniladi
Pedagoglarning malakasi	Barqaror, lekin yangilanishga ehtiyoj bor	Zamonaviy metodikalar bo'yicha malakali
Bolalar soni guruhda	Ko'p (25-30 boladan ortiq)	Kamroq (10-15 bola)
Ta'lim uslublari	An'anaviy uslublarga asoslangan	Interaktiv, o'yin orqali o'rganish, STEAM
O'quv dasturi	Bir xil davlat dasturi bo'yicha	Maxsus va zamonaviy dasturlar ishlab chiqiladi
Material-texnik baza	Yetarli emas	Zamonaviy jihozlangan
Narxlar	Arzon yoki tekin	Qimmat, lekin sifatli xizmat
Ota-onalar roziligi	Asosan o'rtacha	Yuqori (sifat va qulaylik hisobiga)
Ta'lim sifatini baholash	Umumiy standartlar bo'yicha	Xususiy dasturlar va individual yondashuv

Afzalliklar va kamchiliklar

Davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari

Afzalliklar:

- Moliyaviy jihatdan arzon.
- Keng qamrovli dasturlar.
- Jamiyatning ko'pchilik qismi uchun mo'ljallangan.

Kamchiliklar:

- Guruhlarda bolalar soni ko'pligi sababli, ta'lim sifati pasayishi.
- Innovatsion usullarni joriy etishdagi cheklovlar.
- Malakali pedagoglar yetishmovchiligi.

Nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari

Afzalliklar:

- Innovatsion va kreativ yondashuvlar.
- Individual yondashuv (kam sonli guruhlar).
- Zamonaviy o'quv dasturlari va jihozlar.

Kamchiliklar:

- Moliyaviy jihatdan qimmat.
- Barcha oilalar uchun imkoniyat mavjud emas.

O'zbekistonda davlat va nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari orasidagi ta'lim sifatidagi farqlar ko'p jihatdan moliyaviy va metodik imkoniyatlarga bog'liq. Nodavlat tashkilotlarda zamonaviy metodlardan keng foydalanish davlat tashkilotlariga nisbatan ustunlikka ega bo'lsa-da, davlat tashkilotlari ijtimoiy jihatdan keng qamrovli va arzon bo'lib, ko'plab bolalar uchun asosiy ta'lim manbai bo'lib qolmoqda.

Natijalar asosida davlat va nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarining afzalliklari va kamchiliklari muhokama qilinadi. Shuningdek, ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan takliflar ilgari suriladi.

Xulosa

Davlat va nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarining ta'lim sifatini yanada oshirish uchun quyidagi takliflar beriladi:

1. Ta'lim sifatini baholash mezonlarini takomillashtirish.
2. Nodavlat tashkilotlarda pedagogik yondashuvlarning samaradorligini oshirish.
3. Davlat tashkilotlarida moslashuvchan va innovatsion yondashuvlarni joriy etish.
4. Davlat va nodavlat tashkilotlar o'rtasida tajriba almashish tizimini yaratish.

Adabiyotlar.

1. I.V. Grosheva, L.G.Yevstafeva, D.T.Maxmudova, Sh.B.Nabixanova, S.V.Pak, G.E.Djanpeisova "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi T: 2022.
2. F.Qodirova, Sh.Toshpo'latova, M.A'zamova. "Maktabgacha pedagogika".-T., "Ma'naviyat". 2019 y.- 688 bet
3. Sh.A. Sodiqova "Maktabgacha pedagogika". "Tafakkur sarchashmalari" T:. 2013 y.- 288 bet.
4. N.M. Qayumova "Maktabgacha pedagogika", "TDPU" nashriyoti T:. 2013 y- 184 bet.
5. A.A. Xoliqov. Pedagogik mahorat. Darslik. Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi. - T.: Iqtisod-moliya, 2011 y. -420 bet.
6. G.Niyozov, M.E.Axmedova. Pedagogika tarixidan seminar mashg'ulotlari. O'quv qo'llanma. - T.: "Noshir" 2011 y. -140 bet.
7. M.E. Axmedova. Pedagogika nazariyasi va tarixi. (Pedagogika tarixi). O'quv qo'llanma. O'zR oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi. - T.: Tafakkur bo'stoni, 2011y. -128 bet.